

skal støde det ærede Medlem fra Bøstevro eller Valby eller, hvor det ærede Medlem er valgt, det er, saa vidt jeg huster fra Bøstevrohavns Amts 3dje Valgkreds (Bing), der i Gaar ikke syntes at være modtagelig for nogen spøgende Bemærkning. Der kom et lille Barn gaaende fra Skole med sin Lærebog i Haanden. Saa Gæden mødte Drengen en Mand, og denne Mand sagde til Drengen: Hvad er det, du har i din Haand? — Det er min Lærebog. — Maa jeg se den? sagde Manden? — Ja, vær saa god! sagde Drengen. Da Manden saar denne Lærebog i sin Haand, opdager han, at baade Titelbladet og det sidste Blad ere revne ud. Nu kendte denne Mand den dogmatiste Undervisning i Skolen, og saa sagde han: „Hør, min Dreng, hvad kan du sige om denne Bog, der hverken har Begyndelse eller Ende“? Hertil svarede Drengen: „Den er evig“. — Det var den Forklaring, han havde faaet af Begrebet Ewigheid, at det er, hvad der hverken har Begyndelse eller Ende. Jeg er sikker paa, at der er mange, der have gjort lignende Erfaringer om Betydningen af den dogmatiste Undervisning. Jeg skal indfrænte mig til dette ene Eksempel. — Jeg vender mig dernæst til det ærede Medlem for Bøstevrohavns Amts 3dje Valgkreds. Det ærede Medlem havde opfattet mig saaledes, at jeg vilde have Almue-skolen paa den ene Side, og alle dem af os, der have noget paa den anden Side. Det har aldrig været min Mening, tværtimod, vi skulle ved at indføre Skolepengesystemet gøre det muligt, at ogsaa Fattigmand kan sende sine Børn, i hvilken Skole han vil, og vælge den bedste af de Skoler, der er at vælge imellem. Men naar det ærede Medlem har udtalt sin Tilslutning til Spørgsmaalet om den fælles Skole, og dette Begreb „Fælles-skole“ har fundet Tilslutning ogsaa hos det ærede Medlem fra Horsens (Wulff), ligesom det nu i Dag er saa stærkt betonet af det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, vil jeg sige, at jeg ikke er rigtig klar over, hvad de Herrer mene med en Fælles-skole med obligatorisk Undervisning; for naar de ikke mene, at det skal være en Skole, som man i en vis Tid er tvungen til at sende sine Børn til, saa have de Herrer alt, hvad de ønske i den nuværende Ordning og i det Forflag, her foreligger. Den nuværende Almue-skole er en Skole, der er fælles for alle, enhver har Ret til at sende sine Børn i den. Den Skole staar aaben for alle, den skal modtage alle. Den har ogsaa obligatorisk Undervisning, for saa vidt der er visse bestemte Fag, der skulle gennemgaaes. Jeg har ikke villet gøre den ærede sidste Taler Uret; men jeg har altid forstaaet ham og

hans Meningsfællers Udtalelser om den fælles Skole saaledes, at det skulde være en Skole, der var fælles i den Forstand, at alle skulle være nødte til at gaa i den (Dalsgaard: Det sagde han ogsaa forleden, da han havde Ordet). Ja, saaledes maatte jeg forstaa det ærede Medlem, da han havde Ordet, og min ærede Sidemand gjør mig opmærksom paa Rigsdagstidenden, hvoraf det fremgaar, at jeg har haft Anledning til at opfatte hans Standpunkt saaledes. Han udtalte nemlig: „I det Øjeblik de, der styre hele Samfundet, lige fra de høje Ministre og ned til Sogneraadshjælperne paa Landet, være tvungne til at sende deres Børn i Folkeskolen, kunne vi være overbeviste om, at alle disse ville saa den største Kærlighed og Interesse for Folkeskolen“. Efter denne Udtalelse maatte jeg være berettiget til at mene, at hans Standpunkt var det, at det skulde være en Fælles-skole i den Forstand, at alle lige fra Ministeren og ned til den fattige Mand — eller ned til Sogneraadshjælperen, for det var jo der, han standsede — skulde være tvungne til at sende deres Børn derhen ... (P. Holm: Det var et Eksempel). Nu hører jeg af hans Meningsfælle, at det var et Eksempel. Ja, men saa synes jeg ikke, det er værd at gøre et saa stort Nummer ud af Spørgsmaalet om en Fælles-skole, for den nuværende Almue-skole, der bæres af det offentlige, den er fælles for alle. (Bing: Ja, af Navn). Af Navn, ogsaa af Gavn. Men det ærede Medlem, der afbrød mig, var saa venlig selv at holde paa Fristolen, og vil dog ogsaa have, at Folk for Fremtiden saa Tilladelse til at sende deres Børn i den Skole, de ønske, ellers vilde der være en Selvmodsigelse i det ærede Medlems Standpunkt. Han kan ikke holde paa en Fælles-skole, hvor alle skulle gaa, samtidig med, at han vil støtte en fri Skole, der oprettes ved privat Initiativ, hvor Folk have frit Valg, om de ville sende deres Børn derhen eller ej. Det ærede Medlem for Bøstevrohavns Amts 3dje Valgkreds har i det hele taget en stærk Øyst til at give sin Tale et politisk Snit. Jeg skal ikke lade mig friste af det ærede Medlem; thi jeg mener ikke, det er værd at ende denne Forhandling med en politisk Debat. Men naar det ærede Medlem bruger saa stærke Udtryk, som det, at jeg har været Talsmand for en Politik, der har spillet Fallit, vil jeg sige til det ærede Medlem, at den Betragtning deler jeg ikke, og han er selv et Vidnesbyrd derimod. Jeg har fort en Politik, hvorved adskillige Rigsdagsmænd ere bleve liggende paa Valpladsen, men den Sag, vi have kæmpet for, fortættedes af de ny, der ere komne til Stede